

Μ. Σάββατο: η κάθοδος του Χριστού μέχρι τα μελαγχολικά βασίλεια του θανάτου

[/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)

Η Ακολουθία ήδη μας έδωσε όχι μόνον όλη την Χάρη αλλά και όλη την χαρά, τον καταρτισμό του νοήματος των Αγίων Ημερών. Αξιωθήκαμε να προχωρήσουμε λειτουργικώς μαζί με τον Κύριο από τον κήπο της Γεθσημανή μέχρι τον φρικτό Γολγοθά και μέχρι τον ζωηφόρο και ζωοδόχο Τάφο, τον ξένο Τάφο, στον οποίο φιλοξενήθηκε τριήμερος. Σημειώνω, αυτόν τον ξένο Τάφο, γιατί ο Κύριος ήλθε «εις τα ίδια και οι ίδιοι Αυτόν ουκ εδέχθησαν», ήλθε στους δικούς Του και οι δικοί Του δεν Του ανοίξανε και έμεινε διά βίου ένας ξένος. Ξένος για τον κόσμο, τον οποίο δημιούργησε. Ξένος για τον λαό τον περιούσιο, τον αγαπημένο. Ξένος ως τον θάνατό Του, που δεν βρέθηκε ούτε ένας τάφος να ανήκει στον ίδιο για να Τον δεχθεί, αλλά φιλοξενήθηκε στον τάφο του δικαίου Ιωσήφ του Αριμαθαίου.

Σήμερα ο Κύριος έχει κατέβει στα ταμεία του Άδου. Λέει ο απόστολος Πέτρος, ότι εκεί κατέβηκε «ίνα και τοις εν φυλακή πνεύμασι κηρύξη». Κατέβηκε μέχρι τα αμειδή,(αγέλαστα-μελαγχολικά) βασίλεια του θανάτου, τα σκοτεινά, όπου δεν υπάρχει χαμόγελο ποτέ, να αναζητήσει «παγγενή τον Α-δάμ», όλη την ανθρωπότητα, από του Αδάμ και της Εύας μέχρι και εκείνων που είχαν πεθάνει ως την ώρα εκείνη.

Κατέβηκε μέχρι την Κόλαση και την φώτισε, και με την παρουσία Του η Κόλαση έγινε Παράδεισος, και τα πνεύματα τα κεκοιμημένα των δικαίων που είχαν ξεροσταλιάσει από την προσδοκία Του και από την λαχτάρα Του και από τον πόθο της λυτρώσεως, της ζωής, του φωτός, της χαράς, σκίρτησαν και αγαλλίασαν.

Όσο ο διάβολος πικραινόταν μαζί με το βασίλειό του, δεχόμενος μέσα σ' αυτό την παρουσία του Νικητή της ζωής, τόσο τα πνεύματα των κεκοιμημένων Αγίων και Δικαίων χαίρονταν, ευφραίνονταν, αγάλλονταν, έσπευδαν να δεχθούν τον ζωοπάροχο ασπασμό, τον οποίο τους έδινε ο Κατελθών εις τον Άδη, για να σώσει μέχρις εκεί τον άνθρωπο. Και μετά από την Ανάσταση του Χριστού «πολλά σώματα των κεκοιμημένων» εκείνων Αγίων αναστήθηκαν και μπήκαν στην αγία πόλη των Ιεροσολύμων και εμφανισθήκανε σε πολλούς. Αυτό σημαίνει ότι επέτρεψε ο Θεός να γίνει μία μερική ανάσταση, όχι όλων των ανθρώπων αλλά μερικών προσφάτως κεκοιμημένων. Ανθρώπων, δηλαδή, οι οποίοι είχαν λίγο καιρό, λίγα χρόνια, αν

θέλετε, πεθάνει, και τους θυμώντουσαν, τους ξέρανε. Μπορεί να είχαν πεθάνει πριν 20 χρόνια, αλλά υπήρχαν τόσοι άνθρωποι γύρω, οι οποίοι θυμώντουσαν ότι ο Ησαΐας εκείνος, ο Ιακώβ εκείνος, ο Ζαχαρίας εκείνος, η Εσθήρ εκείνη, ήταν ο γείτονας που έμενε δίπλα, ήταν ο φίλος μας, ήταν ο παππούς μας, ήταν ο θείος μας, η μάνα μας, ο πατέρας μας, ο μεγάλος μας αδελφός. Ήταν εύκολο να τους αναγνωρίσουν, και επέτρεψε ο Θεός να γίνει αυτό το μεγάλο θαύμα, για να μην υπάρξει το παραμικρό περιθώριο αμφισβητήσεως ποτέ, όχι μόνον της δικής Του Αναστάσεως, αλλά και της καθολικής αναστάσεως όλων των νεκρών.

Πιστεύω ότι δεν τον πολυαπασχολεί τον Χριστό, όσον αφορά τον ίδιο, αν πιστέψουμε ή δεν πιστέψουμε στην Ανάστασή Του. Δεν έχει να χάσει ή να κερδίσει τίποτε. Τον απασχολεί και τον πολυαπασχολεί όμως, εάν δεν πιστέψουμε, διότι εμείς χανόμαστε, εμείς μένουμε έξω από την Άμπελο. Μένουμε ξερά κλήματα, τα οποία πρόκειται να κατακαούν στο μη σβεννύμενον ποτέ πυρ της Κολάσεως. Αυτό τον ενδιαφέρει. Να μη χαθούμε. Ειδ' άλλως είτε πιστέψουμε είτε δεν πιστέψουμε ούτε δόξα του προσθέτουμε ούτε χάρη του αφαιρούμε, ούτε τίποτε. Αλλά για να πιστέψουμε και την Ανάσταση την δική Του και την προσδοκώμενη ανάσταση όλων μας κατά την ημέρα της Κρίσεως, κατά την οποία θα σημάνει η σάλπιγγα η αρχαγγελική και θα μας καλέσει. Και θα δώσει η γη πίσω ό,τι είχε λάβει, το χώμα θα αποδώσει το σώμα, η φωτιά ό,τι είχε καταλύσει, η θάλασσα ό,τι είχε καταπιεί, τα ζώα ό,τι είχαν κατασπαράξει. Θα αποδοθούν πίσω τα σώματα και ενωμένα με τη ψυχή θα αναστηθούν. Διότι «η ψυχή άπαξ και εγεννήθη δεν αποθνήσκει». Άλλος είναι ο θάνατος της ψυχής.

Η ψυχή δεν πρόκειται ποτέ να χάσει την αίσθηση του είναι, ότι δηλαδή υπάρχει, αλλά έχει δύο δυνατότητες. Εκείνο το είναι να το νιώθει ως “ευ είναι” ή να το νιώθει ως “φευ είναι”. Λέει ο άγιος Γρηγόριος ο Παλαμάς, ότι όλοι βλέπουν το Θεό. Όλοι θα βλέπουν το άκτιστο Φως της θεότητας, αλλά οι μισοί θα χαίρονται, θα αγάλλονται, θα ευφραίνονται, θα πανηγυρίζουν, θα λένε: “ευ, ευ, τί ωραία, τί καλά, τί ευχάριστα, τί χαρά είναι αυτή!” Οι άλλοι μισοί θα καταλέγονται, θα κατακαίονται, θα πάσχουν, θα υποφέρουν, θα λένε: “φευ, φευ, φευ!” Δηλαδή: “ωχ αλλοίμονο, ωχ αλλοίμονο, ω συμφορά μου!” Είναι εύκολο να το συλλάβουμε λίγο και από μακρυνά; Όλοι μας περνάμε κατά καιρούς μία απλή γρίπη, μία ίωση. Όταν έχουμε γρίπη ή ίωση και βγούμε έξω στον ήλιο, δεν τον αντέχουμε. Αρχίζουμε και φταρνιζόμαστε και βήχουμε και τρέχουν τα μάτια μας και έρχεται «ρινικός κατάρρους», συνάχι, όλα αυτά, και τρέμουμε και λέμε: “αμάν, το γρηγορότερο να πάω να κλειστώ μέσα να μη με βλέπει ο ήλιος”. Ο άλλος από δίπλα που είναι υγιής χαίρεται και λέει: “α! δόξα σοι ο Θεός! τί όμορφη μέρα είναι αυτή! ηλιόκαλη. Να κάτσουμε λίγο στον ήλιο να ζεσταθεί το κοκαλάκι μας, να ανασάνουμε, να χαρούμε!” Δεν φταίει ο ήλιος. Ο ίδιος είναι και για τον ένα και για τον άλλο. Η

γρίπη φταίει. Η γρίπη είναι που διώχνει τον ένα και τον στέλνει μέσα, η ίωση! Έτσι είναι και εδώ η αμαρτία, η αμετανοησία και η απιστία, η αθεΐα. Αυτή είναι η ασθένεια που κάνει τον άνθρωπο να μην αντέχει να βλέπει τον νοητό Ήλιο της Δικαιοσύνης και να λέει: “φευ, φευ”, την ώρα που όλοι οι άλλοι φωνάζουν: “ευ, ευ, τι καλά, τι ωραία”.

Προσκυνήσαμε λοιπόν, ακολουθήσαμε το ξόδι της Ζωής, ψάλαμε τα λυρικότατα Εγκώμια, τα οποία φέρουν έντονη τη σφραγίδα της λαϊκής ποιήσεως, και μάλιστα - χωρίς ίχνος σωβινισμού- της ελληνικής καρδιάς, της ελληνικής ευαισθησίας. Όλες οι άλλες ακολουθίες ενδεχομένως αντέχουν εξ ίσου σε όλες τις νοοτροπίες και σε όλες τις ψυχοσυνθέσεις. Τα εγκώμια έχουν αυτή την ευαισθησία, τη λεπτότητα, όχι απλώς τη μεσογειακή αλλά την ελληνική! Αυτή τη λαχτάρα, τη ζεστασιά της ελληνίδας μάνας! Όταν ακούς την Παναγία μέσα απ’ αυτά τα Εγκώμια να θρηνεί τον Υιό της, νομίζεις ότι είναι μια Ρωμηά μάνα, που κλαίει και θρηνεί το γιό της. Από κει επηρεασμένος και ο Ρίτσος έγραψε τον «Επιτάφιο»· έκανε την ωραία μουσική επένδυση με βάση την υμνωδία των Εγκωμίων ο Θεοδωράκης και ούτω καθ’ εξής. Είναι οι ύμνοι αυτοί, οι οποίοι αγγίζουν ιδιαίτερα του Έλληνα Ορθόδοξου Χριστιανού τις χορδές τις πιο λεπτές της καρδιάς του.

Συνοδεύσαμε λοιπόν στην τυπική εκείνη περιφορά το ξόδι της Ζωής «επ’ έλπίδι αναστάσεως». Όχι της δικής Του. Αυτήν την έχουμε σίγουρη. Αυτήν την ξέρουμε. Αυτήν τη γιορτάζουμε 365 ημέρες τον χρόνο! Κάθε μέρα η Εκκλησία ούτε λησμονεί ούτε παύει να γιορτάζει την Ανάσταση. Κηρύσσει Χριστόν Εσταυρωμένο αλλά και ταυτόχρονα Αναστάντα εκ των νεκρών.

Ήδη έχουμε την κατάπαυση του Μεγάλου Σαββάτου. «Υπνεί η Ζωή» και το βράδυ τα σήμαντρα και οι καμπάνες θα μας συνάξουν να γιορτάσουμε την εκ νεκρών Ανάσταση του Κυρίου. Ας κάνουμε προσευχή να ετοιμάσει και τη δική μας ανάσταση ο Κύριος, η οποία να είναι ανάσταση όχι εις κρίση και κατάκριση αλλά να είναι ανάσταση εις ζωήν αιώνιον και συμβασιλεία μαζί Του, μαζί με όλη την Παναγία Τριάδα, τον άναρχο Πατέρα και το συναΐδιον Πνεύμα το Άγιον, μαζί με την Υπεραγία Θεοτόκο, μαζί με όλους τους Αγίους, τους προστάτες της Μονής, τον άγιο Νικόλαο, την αγία Αναστασία την Ρωμαία, τον άγιο Γρηγόριο, τον προσωπικό προστάτη του καθενός Άγιο, μαζί με όλους τους αγίους Αγγέλους και τους Αρχαγγέλους, και να χαιρόμαστε την μακαρία εκείνη χαρά της Βασιλείας, όπου «ήχος καθαρός εορταζόντων και βοώντων απαύστως το: Κύριε δόξα σοι».

(Περιοδικό «Ο Όσιος Γρηγόριος», αριθ. 34)